

INFLUENȚA FRUMOSULUI ASUPRA CULTURII EUROPENE

Morțun Marina, UTM

Abstract: *Fromosul reprezintă ceea ce este plăcut în mod armonios, ceea ce trezește admirație ochiului cât și sufletului uman. Frumosul este prezentat în arte (arhitectură, pictură, sculptură, muzică), care are o influență în Europa și în întreaga lume . Ca dovadă sunt: Catedrala Notre-Dame din Paris, Capela Sxistină, Picturile lui Amadeo Modigliani, sculpturile lui Constatin Brâncuși, muzica maestrului Eugen Doga, care ramân omenirii și care au formează întregi secole de istorie. Republica Moldova este o verigă o culturii europene care prin patrimoniul cultural național al artelor formează și patrimoniul cultural comunei europene menținând flacăra aprinsă a frumosului.*

Cuvinte cheie: *frumos, cultură, arhitectură, pictură, sculptură, muzică.*

Cuvântul **frumos** provine din latinescul **formosus**. Frumos este o categorie fundamentală a esteticii prin care se reflectă însușirea omului de a simți emoție în fața operelor de artă, a fenomenelor și obiectelor naturii și care are ca izvor obiectiv dispoziția simetrică a părților obiectelor, înbinarea simetrică a culorilor, arominia sunetelor. Filosoful german Immanuel Kant spune în opera sa "Critica gustului" (1790) că frumosul este determinat de gust.

Cultura Europei este înrădăcinată în artă, arhitectură, diferite tipuri de muzică, literatură și filozofie. Ea este în mare parte înrădăcinată în ceea ce se numește adesea „patrimoniul cultural comun”. Influența frumosului asupra culturii europene o constituie operele de artă, fiindcă omul trăiește emoția estetică în fața acestor opere de artă.

Una din formele artei europene este arhitectura. Monumentele de arhitectură europene care sunt destul de vechi sunt vizitate de milioane de oameni din întreaga lume. De aceea vom analiza inițial unele monumente din arhitectura europeană care au influențat puternic cultura mondială atât în timpurile vechi cât și în contemporaneitate. Ca exemplu vom lua una din capodoperele mondiale arhitecturale.

Notre Dame de Paris. Catedrala Notre-Dame din Paris este vizitată de circa 13 milioane de persoane anual. Ea este renumită drept una dintre cele mai frumoase și armonioase clădiri din toată Franța. Este cea mai faimoasă catedrală gotică din lume și cel mai vizitat monument arhitectural din întreaga Europă. Construcția a început în anul 1163, pe locul unui lăcaș de cult dedicat sfântului diacon Ștefan, construcția catedralei a durat din 1163 până în 1345. Lumina puternică a catedralei divine la inspirat și pe scriitorul Victor Hugo care a inițiat

mișcarea ce a salvat în secolul al XIX catedrala pariziană aflată la acea vreme de a fi abandonată.

Romanul “Notre-Dame de Paris” publicat în 1831 este o pledoarie pentru apărarea edificiilor medievale și a catedralei. În capitolul intitulat “Notre-Dame, Victor Hugo scrie: “Fără îndoială, biserica Notre-Dame este încă și astăzi un edificiu impozant și sublim “. Însă și mai interesant este că în secolul al XX-lea, inspirat de subiectul lucrării lui Victor Hugo, a fost scris mișcarea compoziție muzicală Belle de către compozitorul franco-italian Riccardo Cocciante. Aceasta este interpretată pe toate scenele lumii și de cei mai mari și îndrăgiți cântăreți. Armonia sunetelor acestei comedii muzicale interpretată de Garou, Daniel Lavoie și Patrick Fiori, vorbesc în graiul faimoasei catedrale gotice Miracolul sunetelor sensibilizează întregul universal astral.

Pe 15 aprilie 2019, un incendiu groaznic a izbucnit asupra catedralei. Incendiul a provocat o emoție foarte puternică, o pierdere de neînlocuit atât în Franța, cât și în întreaga lume. Reacția comunităților mondiale a fost spontană, nu au rămas indiferenți față de cultura europeană, de aceea pentru a salva catedrala multe companii mari, dar și oameni de afaceri importanți, au donat bani pentru restaurarea faimoasei catedrale. Au ars 8 secole de istorie, oamenii s-au pus în genunchi și au început să se roage lângă catedrala Notre Dame, care ardea de 4 ore. Potrivit afirmației lui Dostoevski “frumosul va salva lumea”, fiind că acest monument al devinătății va dăinui secole în spiritul umanității și al culturii europene.

O altă opera de artă care marchează culmea culturii europene este Capela Sixtină. Anual peste 5.000.000 de persoane vizitează adevărata capodoperă a lui Michelangelo în domeniul picturii, care farmecă prin unicitatea ei. În 1503, Papa Iulius al II-lea a decis să facă schimbări în decorul Capelei și l-a solicitat pe Michelangelo Buonarroti să se ocupe de acest lucru. Artistul a ezitat întrucât se considera sculptor și nu pictor, dar în cele din urmă la insistența Papei, a acceptat și în 1508 a început să lucreze la noua înfățișare a părții superioare a capelei. La început plafonul Capelei Sixtine a fost pictat cu un cer albastru cu stele. Însă în anul 1535 începe pictarea peretelui de deasupra altarului, cu tema “Judecata de Apoi, pe care o termină după 6 ani, în 1541. Michelangelo era neglijent ca stil de viață, lucra fără pauză, muncea cu o energie nebunească, întrucât a pictat una dintre cele mai valoroase opere de artă din toate timpurile.

Tavanul Capelei Sixtine înfățișează la mijloc următoarele 9 scene din Facerea Lumii:

1. Separarea luminii de întuneric
2. Crearea Soarelui, lunii, planetelor
3. Separarea pământului de ape
4. Crearea lui Adam
5. Crearea Evei

6. Izgonirea din Rai

7. Jertfa lui Noe

8. Potopul

9. Beția lui Noe

Pentru a vorbi despre frumos și influența lui asupra culturii europene consider că un exemplu în acest sens ar fi lucrările marelui pictor italian Amedeo Modigliani.

Amedeo Modigliani a fost un pictor și sculptor italian stabilit în Franța, care a infleunțat întreaga cultura europeană prin abordarea stilului său. Creațiile lui Modigliani sunt caracterizate de rafinament, tema preferată fiind omul. În acest sens, a pictat nuduri de femei, portrete ale prietenilor, portretul iubitei sale Jeanne Huberte. În portretele sale, a reușit să surprindă personalitatea modelului, fiind interesat de căutarea frumuseții perfecte, dar ușor abstracte. Modigliani alungește chipurile, manifestând înclinație spre geometrizare. Modigliani a fost de timpuriu influențat de filosofia lui Friedrich Nietzsche. Acesta credea că suferința era indispensabilă pentru creșterea și dezvoltarea unui artist. În calitate de recunoștință față de talentul acestui mare pictor european a fost creat filmul *Modigliani*. Este un film foarte reușit, care prezintă realitatea din viața lui Modigliani într-un mod epic. E un film care te surprinde total. Regia desfată auzul. Calitățile filmului sensibilizează sufletul. Cântecele „**Liberta**” reprezintă secvențe din film, în care pe chipul lui Modigliani se observă clar o descărcare de emoții, o armonie între trăirea sentimentelor și pictură. Un cântec care copleșește profund pe orice ascultător.

Sculptura. Constantin Brâncuși este, în sine, o esență a culturii române. El ne cheamă spre lumina artei, ne scoate din materialitate prin lucrările lui. În esență, Brâncuși ne oferă o bucurie extraordinară, dar este vorba de bucuria spiritului, nu o bucurie pe care ți-o dă materia. Opera sa a infleunțat profund conceptul de formă în sculptură, pictură și desen. “Eu nu fac păsări, eu fac zboruri”- spunea maestrul. *Coloana infinitului* este parte a trilogiei Ansamblului Monumental din Târgu Jiu, considerată punctul de vârf al artei moderne, reprezintă un adevărat testament spiritual al artistului, menit să sprijine în veșnicie bolta cerului. Reprezintă omagiul eroilor gorjeni care au căzut pe câmpul de luptă în Primul Război Mondial.

Muzica. Eugen Doga, unul dintre cei mai de vază compozitori moldoveni contemporani, care a contribuit la dezvoltarea culturii naționale și internaționale. Este autorul acordurilor veșnic tinere care ne ajută să trecem prin viață în pași de vals. El a descoperit întregii lumi un nume și o țară: *Eugen Doga și Republica Moldova*. Este unul dintre cei mai remarcabili compozitori. Ronald Regan, afirma că valsul din filmul *Dulcea și tandra mea fiară este valsul veacului XX*. Muzica artistului este simplă ca firul de iarbă, sensibilă ca flacăra unei lumânări, sinceră și aproape inimii. Ea ne răscolește sufletul, ne înalță spre stele.

În muzica lui Doga, sunetele vorbesc în graiul lor specific, care nu poate fi tradus în mod verbal, ci poate fi doar prins cu auzul și cu simțirea. A influențat întreaga cultură europeană, creațiile sale înglobează lucrări de balet, melodii lirice, muzica pentru piese de teatru și peste 200 de filme. Republica Moldova este o verigă a culturii europene care prin patrimoniul cultural național al artelor formează patrimoniul cultural comun european. În viață, frumusețea dispare. În artă, nu. — Leonardo da Vinci.

Bibliografie

1. Wikipedia.com.Catedrala Notre –Dame de Paris
2. Wikipedia.com, cultura concept
3. Dicționar etimologic
4. Google foto despre artele frumoase

IMPORTANȚA PROTESTANTISMULUI ÎN VIAȚA POLITICĂ EUROPEANĂ

Popușoi Cristian
Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *Protestantismul a apărut în urma abuzului de putere din partea Bisericii. Deși Reforma religioasă a fost înfrântă într-un șir de state, ideile și principiile lor s-au păstrat până în prezent. Ideile precum egalitatea în drepturi, abolirea sclaviei, dreptatea și justiția, critica luxului din partea conducătorilor au fost preluate atât de către politicieni, cât și de societate, în genere.*

Cuvinte cheie: religie; politică; sentimente.

Protestantismul este unul dintre cele trei mari curente existente, în prezent, în creștinism. ”Termenul „protestant” reprezintă o noțiune generică pentru diverse confesiuni, organizate după ideologii creștine și având structuri ecleziastice proprii. În general, prin confesiuni protestante se înțeleg acele culte care își au rădăcina istorică în reforma religiei romano-catolice, inițiată de Martin Luther, la începutul secolului al XVI-lea. Una din definițiile sale cel mai frecvent repetate este următoarea: „Protestantismul reprezintă toate confesiunile creștine care nu sunt nici catolice, nici creștin-ortodoxe”.

În cadrul protestantismului există diferite biserici, printre care luteranismul, anabaptismul, calvinismul, unitarianismul, anglicanismul, prezbiterianismul, metodismul dar și bisericile neoprotestante cum sunt adventismul, baptismul,